

راهکارهای پیشگیری از روابط نامشروع زنان متاهل با نامحرمان

هاجر علی عسگری^۱

چکیده

امروزه به دلیل وجود فناوری های جدید رسانه ای، تنوع طلبی های جنسی و عاطفی رواج یافته و نیازهای متعدد پدیدار گشته است، در چنین فرآیندی، زنان متاهل به دلیل وجود عوامل و مسائلی در زندگی به خیانت و روابط نامشروع جنسی، کلامی و عاطفی روی می آورند. لذا در این راستا تلاش شده به راهکارهای پیشگیری از تمایل زنان متاهل به روابط نامشروع که می توان از سوی خود زنان و یا شوهرانشان واقع شود، بررسی گردد. هدف از این نوشتار، تبیین راهکارهای موثر در پیشگیری از روابط ناسالم زنان و خارج از محدوده ازدواج است که با روش توصیفی- تحلیلی بدان پرداخته می شود. لذا یافته های پژوهش حاکی از آن است که توجه مردان به تامین نیازهای روانی، عاطفی و جنسی زنان، اهمیت به آراستگی ظاهری و جنسی خود در خانه و حین رابطه می تواند در راستای رضایتمندی زنان از زندگی زناشویی و کاهش تمایل آنان به انواع روابط نامشروع تاثیر به سزایی داشته باشد. همچنین زنان متاهل نیز در این راستا با اقداماتی همچون توجه به عوامل موثر در حفظ شهوات و کنترل غریزه جنسی خویش، رعایت عفت و توجه به آثار نامطلوب و مجازات شدید این روابط، می توانند از وقوع انحرافات اخلاقی، جلوگیری کنند.

کلید واژه: ارتباط نامشروع، زنان متاهل، روابط جنسی، راهکارهای پیشگیری

۱. طلبه سطح ۲، حوزه حضرت معصومه (س) رهنان

مقدمه

ازدواج مهم ترین قرارداد زندگی هر فرد است. انسان ها به گرایش های متعددی چون تمایلات جنسی، نیاز به عشق، محافظت، امنیت عاطفی، احساس آرامش و فرار از تنهایی ازدواج می کنند. از اهم این موارد می توان به وجود گزینه جنسی اشاره کرد که موجب احساس نیاز همسران به یکدیگر و در نتیجه تقویت روابط عاطفی و جنسی آنها می گردد اما در جامعه ای که تحریک ها زیاد گشته و روابط بین نامحرمان از حد خود و مرزبندی های دین فراتر رود، طبیعی است که نیازهای جنسی و عاطفی از روابط خاص همسران پا فراتر گذاشته و به دامن اجتماع کشیده می شود و آنجاست که روابط همسران به سردی گراییده و گاها منجر به روابط نامشروع جنسی می گردد. بنابراین توجه به تامین نیازهای همسر به ویژه زنان در ابعاد مختلف زندگی و رضایت آنان از روابط زناشویی، مهم ترین نیروی پیوند دهنده روابط بین آنان خواهد بود.

لذا از آنجایی که مهم ترین وظیفه زن، وفاداری نسبت به شوهر خویش و خودداری از هرگونه رابطه نامشروع با زن یا مرد دیگری است و اینکه رابطه نامشروع، به محبت و مؤدت متقابل آسیب جدی وارد کرده و زمینه را برای خیانت و تعدی طرف مقابل فراهم می سازد، ضروری است تا به بررسی راهکارهای لازم در این زمینه پرداخته شود. از این رو، کتب و مقالات زیادی در مسئله روابط نامشروع زوجین بیان شده که از جمله آنها می توان به کتاب «شاخص های خانواده مطلوب از دیدگاه اسلام» از قاسم ابراهیمی پور و همکاران در سال ۱۴۰۰ منتشر شده است، نام برد. همچنین مقالاتی چون «راهکارهای رسول خدا(صلی الله علیه و آله) در پیشگیری و برون برد همسران از اختلافات زناشویی» اثر حسین قاضی خانی در سال ۱۴۰۰ و مقاله «علل و پیامدهای روابط فرازناشویی» از زهرا اکبری رد سال ۱۳۹۷ منتشر شده است. در منابع مذکور علل و راهکارهای روابط نامشروع مردان و زنان بیان گردیده است در حالی که مقاله حاضر از نگاهی نو، به تحلیل راهکارهای کارآمد پیشگیری از روابط نامشروع زنان متاهل پرداخته است.

انواع روابط نامشروع

به بیانی روابط نامشروع به دو قسم روابط جسمی و کلامی تقسیم می شوند که در ذیل به آن اشاره می شود

الف- روابط نامشروع جسمی

روابط جسمی نامشروع می تواند دو حالت داشته باشد، ۱- روابط نامشروع غیر از زنا ۲- روابط نامشروع زنا.

زمانی که رابطه بین دو زن و مرد که به سن بلوغ رسیده اند و هیچ گونه صیغه عقد و محرمیتی بین آنها نیست منجر به نزدیکی جنسی و زنا شود، رابطه نامشروع منجر به زنا تلقی می شود. منظور از روابط نامشروع غیرزنا یا اعمال منافی عفت رابطه هایی است که در نهایت به رابطه جنسی به معنای خاص (موقعه) منجر نمی شوند مثل بوسیدن بغل کردن و یا همبستر شدن. در سال های اخیر تعریف و انواع روابط نامشروع در بین زوجین در نگاه عرف جامعه بسط یافته است و حوزه گسترده تری از رفتارها را شامل می شود، به عنوان مثال این مقوله می تواند شامل رفتارهایی نیز مانند: فریب دادن، دیدن پورنوگرافی، صمیمیت فیزیکی زیاد با فردی دیگر غیر از همسرمانند گرفتن دست ها و نوازش کردن و حتی صمیمیت عاطفی (خیانت عاطفی) رفتاری فراتر از رابطه دوستانه معمولی با فردی غیر از همسر را در بر بگیرد (جنبه فرعی این مورد ارتباط جنسی با هم جنسان، زنان خیابانی و ارتباط های جنسی مختلف با دیگران است).^۲

ب- روابط نامشروع کلامی- عاطفی

رابطه نامشروع کلامی اعم از برقراری روابط نامتعارف و غیر ضروری از جمله تماس تلفنی و نامه نگاری با فردی بیگانه است.^۳ در این نوع ، زن در موارد غیر ضروری از طریق تلفن یا اینترنت به مکالمه و صحبت با یکدیگر پرداخته و گرم می گیرد. امروزه در جهت پیشرفت های بسیاری که در مسیر ارتباط افراد شکل گرفته، متأسفانه ارتباط جنسی کلامی و حتی ویدئویی وجود دارد

۱ . بروجردی، منابع فقه شیعه، ج ۳۰، ص ۶۱۱.

۲ . هاروی، زوج درمانی، مترجم: احمدی، خدابخش، ص ۹۰.

۳ . حیدر پور، حقوق خانواده، ص ۱۲۴.

که این هم به نوعی، خیانت و رابطه نامشروع به شوهر محسوب می گردد. ناگفته نماند این نوع خیانت نوعی انحراف جنسی به حساب می آید.

راهکارهای پیشگیرانه

اگرچه همانطور که شهید مطهری ارضای غریزه جنسی از طریق ازدواج را یکی از راه های جلوگیری از روابط نامشروع افراد می داند^۱، اما با این حال ممکن است زنان متأهل به دلیل وجود عوامل و مسائلی در زندگی به خیانت روی آورند. لذا در این راستا به دو قسم از راهکارهای پیشگیری از تمایل زنان به روابط نامشروع، که می توان از سوی خود زنان و یا شوهرانشان واقع شود خواهیم پرداخت.

راهکارهای پیشگیری از رابطه نامشروع زن از سوی شوهر

امروزه به دلیل وجود فناوری های جدید رسانه ای، تنوع طلبی های جنسی و عاطفی رواج یافته و نیازهای متعدد پدیدار گشته است، در چنین فرآیندی، توجه مردان غیرتمند به تامین نیازهای روانی، عاطفی و جنسی زنان، آراستگی در منزل و... همگی می تواند در راستای رضایتمندی زنان از زندگی زناشویی و خانوادگی خویش و همچنین درکاهش تمایل آنان به انواع روابط نامشروع تاثیر به سزایی داشته باشد.^۲

الف- آرامش روانی زنان

یکی از اهداف مهم ازدواج، تامین آرامش روانی حاصل از ارضای نیازهای جنسی و عاطفی همسران است. آرامش روانی نه تنها مطلوبیت ذاتی و فی نفسه دارد، بلکه به این دلیل که سبب تحقق دیگر اهداف خانواده می شود نیز دارای اهمیت است. در مقابل، ناکامی جنسی و تامین نشدن نیازهای عاطفی، عامل مهمی در بروز برخی آسیب های خانوادگی و اجتماعی از جمله تمایل زنان و مردان به روابط بیرون از خانواده و نامشروع است. بی تردید غالب کشاکش های

۱. شهید مطهری، مسأله حجاب، ص ۱۲۰.

۲. جمعی از نویسندگان، آسیب شناسی روابط زوجین، ص ۳۷.

خانوادگی، سردی ها و بی تفاوتی ها، بی رغبتی ها و جدایی بین زنان و شوهران، به دلیل فقدان آرامش روانی در کانون خانواده، احساس نا امنی و عدم تامین نیازهای روانی و عاطفی است.^۱

۱- تامین نیازهای عاطفی زن

نیاز های عاطفی یک زن می تواند از طریق مهر و محبت رفتاری و کلامی همسرش، احترام به او، همچنین عدم خشونت و آزار و اذیت جسمی و روحی توسط شوهر، تامین شود و به زندگی و همسرش دلگرم شده و بدان وفادار بماند.

۱-۱- محبت رفتاری و کلامی به زنان

خانواده از نظر قرآن کریم محل امنیت و آرامش است، خداوند در سوره روم می فرماید: «وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً...»^۲؛ و باز یکی از آیات (لطف) او آن است که برای شما از جنس خودتان جفتی بیافرید که در کنار او آرامش یافته و با هم انس گیرید و میان شما رأفت و مهربانی برقرار فرمود.

رفتار و کلام همراه با محبت زن و شوهر در محیط خانه تاثیر بسیاری بر آرامش و رضایت آنان دارد، به ویژه در مورد زنان که از جهت عاطفی از مردان قوی تر بوده و به محبت و ارتباط عاطفی- کلامی بیشتری نیازمندند، از اهمیت مضاعفی برخوردار است. ابراز محبت و عشق از عوامل مهم انگیزشی برای زنان تلقی می گردد.^۳ زنان دلدادۀ دوست داشته شدن می باشند. در قالب ابراز عواطف و احساسات است که می توان عواطف آنها را تحریک کرد و قلبشان را تسخیر نمود. در آموزه های اسلامی، ضمن توصیه به ایجاد رابطه حسنه و معاشرت به معروف همچون، گشاده رویی با اعضای خانواده، نگاه مهربانانه و...^۴، به چگونگی ارتباط کلامی همسران نظیر گفت و گوی مودبانه همراه با لحن ملایم، پرهیز از تمسخر یکدیگر، پرهیز از کلمات رکیک و

۱. افروز، روان شناسی خانواده: همسران برتر، ص ۲۹.

۲. روم / ۲۱.

۳. شیخ صدوق، من لایحضره الفقیه، ج ۵، ص ۷۰-۶۹.

۴. نوری، مستدرک الوسائل، ج ۱۴، ص ۱۶۹.

در نتیجه یکی از راهکارهای مهم در جلوگیری از روابط نامشروع زنان متأهل با نامحرم، دوری از خلوت و ارتباط آزادانه و بدون حدود شرعی با نامحرم است.

ب- عفت پیشه‌گی (تقویت حجاب و پوشش)

خداوند در چندین مورد از آیات زنان را به امر حجاب و پوشش فرا می خواند؛ از جمله در آیه ۳۱ سوره نور می فرماید: «وَقُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلَى جُيُوبِهِنَّ.....». همچنین در آیه ۵۹ سوره احزاب^۱، زنان را به پوشش امر نموده تا به عفت و حریت شناخته شوند و از تعرض هوسرانان در ایمن باشند. بنابر این دستورات زنان مسلمان موظفند خود را از مردان نامحرم بپوشانند و در قیافه و لباسی در ملا عمومی ظاهر شوند که اندام و تن آنها در معرض نگاه های مسموم و شهوت انگیز هوسرانان و تجاوزکاران نباشد. این وظیفه زن است که از این طریق هم شخصیت و ارزش خود را حفظ کند و هم مانع از تهییج و تحریک مردان و تمایل آنان به روابط نامشروع گردد.^۲ بدیهی است که با اشاعه بی حجابی، فساد و فحشاء زیاد گشته و در این راستا است که زن بی حجاب و بی بند و بار بیش از سایر زنان، تمایل به روابط نامشروع خواهد داشت. در روایات هم از این عمل بسیار مذمت شده است، پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) می فرمایند: بدترین زنان و شرورترین آنان کسی است که ارزشی در او یافت نمی شود و وجودش تهی از فضایل شده، به آلودگی دامن می زند، لجوج و طغیان گر است.... نسبت به شوهرش پرهیز و از غیر شوهرش پروا ندارد و خود را به دیگری عرضه می دارد.^۳

ج- توجه به پیامدهای نامطلوب روابط نامشروع

از شیوه های پیشگیری در زمینه ی روابط نامشروع و خارج از حیطه خانواده، توجه به پیامدهایی است که برای فرد، به بار می آورد. امام علی (علیه السلام) می فرماید: «کسی که به امیال و رفتارهای شهوانی می شتابد، آفات و آسیب ها به سوی او شتاب می گیرند». لذا هیچ میل و

۱. «يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِّأَزْوَاجِكِ وَبَنَاتِكَ وَنِسَاءِ الْمُؤْمِنِينَ يُدْنِينَ عَلَيْهِنَّ مِنْ جَلَابِيبِهِنَّ ذَلِكَ أَدْنَى أَنْ يُعْرَفْنَ فَلَا يُؤْذَيْنَ».

۲. دستغیب، همان، ص ۷۶.

۳. حر عاملی، همان، ج ۲۰، ص ۳۴.

رفتار انحرافی ای نیست مگر آن که سبب آفات و آسیب‌هایی در زندگی فردی و اجتماعی می‌شود.

از جمله آسیب‌های شخصیتی روابط می‌توان به از دست دادن شخصیت معنوی^۱ و احساس عذاب وجدان در مقابل شوهر و خانواده، مشغولیت ذهن و افکار به کارهای پوچ و ناپسند و دوری از ادراک حقایق و مسائل علمی، فروپاشی نهاد خانواده، اختلالات جسمی و روانی^۲ برای فرد و... نام برد. همچنین از جمله آسیب‌های اجتماعی نیز می‌توان به از بین رفتن امنیت و اعتماد در خانواده و جامعه، شیوع فحشا و روابط نادرست و آزادانه در جامعه، افزایش فساد اخلاقی و افزایش کودکان بی سرپرست، اشاره کرد.

د- اعمال شدیدترین مجازات

در فقه اسلامی رابطه نامشروع به ویژه در مورد زن و مرد متاهل، گناه بزرگی محسوب شده و مجازاتی در حد اعدام دارد.^۳ دلیل این مجازات در واقع این است که این عمل خلاف شرع، فقط خروج از قرارداد طرفینی نکاح و بی‌اعتنایی به ایفای مسئولیت همسری نیست تا بگوییم نشوز محقق شده، بلکه تجاوز به حریم جامعه و مخالفت با عفت عمومی و تعدی به قانون الهی است. بنابراین با فرض چشم‌پوشی هر یک از زن و شوهر، نسبت به جرم دیگری، این گذشت از نظر قانون مجازات اسلامی، قابل پذیرش نیست و خارج از دایره جرایم خصوصی بوده و به نوعی تعدی به حدودالله است.^۴

توجه به مواردی چون آثار و پیامدهای این نوع روابط و ترس از اعمال مجازات آن می‌تواند در جلوگیری از انحرافات و روابط نامشروع و خیانت زنان موثر باشد.

نتیجه‌گیری

بنابر آنچه بیان گردید، ابعاد روابط نامشروع بسیار گسترده بوده که می‌توان از یک کلام آغاز گشته تا بدترین نوع آن یعنی زنا و ایجاد رابطه جنسی به معنای خاص آن، شامل شود. در بیان راهکارهای سازنده و موثر در پیشگیری از ایجاد این روابط در زنان متاهل، هردوی همسران

۱. محمدی ری‌شهری، میزان الحکمه، ج ۱۰، ص ۳۸۶.

۲. مطهری، مسئله حجاب، ج ۴۲، صص ۸۴ - ۸۷.

۳. شیخ صدوق، من لایحضره الفقیه، ج ۴، ص ۵۵۶.

۴. میرخانی، رویکردی نوین در روابط خانواده، ص ۲۲۶.

نقش دارند. بدین صورت که مردان با تامین نیازهای متعدد عاطفی در زنان همچون عشق و محبت کلامی و رفتاری به زنانشان، عدم خشونت و آزار آنان و احترام در زندگی به همسر و اهمیت به نیازهای جنسی در حین رابطه، عامل مهمی در جلوگیری از کشیده شدن زنان به روابط نامشروع خواهند بود. از سویی اقدامات خود زنان در کاهش تحریک شهوات و لذات جنسی نظیر کنترل نگاه، کنترل افکار و پرهیز از خلوت با نامحرم و... بسیار موثر است. همچنین رعایت عفت، توجه به آثار فردی و اجتماعی نامطلوب آن نظیر مشکلات روانی و جسمی، فروپاشی نهاد خانواده و... از جمله این راهکارهاست. البته شایان ذکر است که ترس از مجازات شدید رابطه نامشروع در بحث زنا و اعمال منافی عفت در پیشگیری از روابط نامشروع زنان متاهل تاثیر گذار می باشد.

منابع و مأخذ

➤ قرآن کریم، ترجمه: انصاریان، حسین

۱. ابن بابویه (شیخ صدوق)، محمدبن علی، الخصال، مصحح: غفاری، علی اکبر، قم: جامعه مدرسین، چاپ اول، ۱۳۶۲.

۲. من لا یحضره الفقیه، مصحح: علی اکبر غفاری، چاپ دوم، قم: دفتر انتشارات اسلامی وابسته به جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، ۱۴۱۳ق.

۳. ابراهیمی پور، قاسم و همکاران، شاخص های خانواده مطلوب از دیدگاه اسلام. قم: موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)، ۱۳۹۵.

۴. ابن شعبه حرانی، حسن بن علی، تحف العقول، مصحح: غفاری، علی اکبر، قم: موسسه النشر الاسلامی، چاپ دوم، ۱۴۰۴ق.

۵. افروز، غلام علی، روان شناسی خانواده: همسران برتر، تهران: انجمن اولیاء و مربیان، چاپ یازدهم، ۱۳۹۰.

۶. بروجردی، حسین، منابع فقه شیعه، مترجم: حسینیان قمی، مهدی، تهران: فرهنگ سبز، چاپ اول، ۱۳۹۲.

۷. پاینده، ابوالقاسم، نهج الفصاحه، تهران: دنیای دانش، چاپ چهارم، ۱۳۸۲.

۸. جمعی از نویسندگان، آسیب شناسی روابط زوجین، پژوهشکده زن و خانواده، شماره ۲۹، ۱۳۸۷
۹. حر عاملی، محمدبن حسن، وسائل الشیعه، قم: مؤسسه آل البيت عليهم السلام لإحياء، ۱۴۱۴ق.
۱۰. حیدر پور، البرز، حقوق خانواده، اهواز: مهزیار، ۱۳۸۵.
۱۱. خامنه ای، سید علی، اجوبه استفتائات، تهران: شرکت چاپ و نشر بین الملل، چاپ پنجاه و پنج، ۱۳۸۸.
۱۲. خوانساری، جلال الدین محمد، شرح غررالحکم، قم: موسسه فرهنگی تبیان، ۱۳۸۷.
۱۳. خویی، سید ابوالقاسم، مستند فی شرح العروة الوثقی، قم: موسسه احیاء آثار الامام الخوئی، ۱۴۲۱ق.
۱۴. دستغیب، عبدالحسین، ازدواج اسلامی، قم: دفتر انتشارات اسلامی حوزه علمیه قم، ۱۳۸۷.
۱۵. زحیلی، مصطفی، التفسیر المنیر فی العقیده و النشریه و المنهج. چاپ پنجم. بیروت: انتشارات دار الفكر المعاصر، ۱۹۹۱م.
۱۶. طبرسی، فضل بن حسن، مکارم الأخلاق، تهران، فراهانی، ۱۳۶۵.
۱۷. فقیهی، علی نقی، تربیت جنسی از منظر قرآن و احادیث، قم: دارالحدیث، ۱۳۸۸.
۱۸. فلسفی، محمدتقی، الحدیث، تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۶۸.
۱۹. کاظم نژاد، مهری، آسیب شناسی اجتماعی نقش همسری و مادری زنان با رویکرد اسلامی، قم: جامعه الزهرا (سلام الله علیها)، چاپ اول، ۱۳۹۷.
۲۰. کلینی، محمد بن یعقوب، اصول کافی، تهران: انتشارات مجد چهارده معصوم، بی تا.
۲۱. مجلسی، محمد باقر، بحار الانوار، بیروت: موسسه الوفاء، ۱۴۰۳ق.
۲۲. محمدی ری شهری، محمد، میزان الحکمه، قم: دفتر تبلیغات، چاپ دوم، ۱۳۶۷.
۲۳. مطهری، مرتضی، مجموعه آثار، تهران: نشر صدرا، ۱۳۷۸.
۲۴. مسئله حجاب، چاپ پنجاه و دوم، تهران: انتشارات صدرا، ۱۳۷۹.
۲۵. معصومی، مسعود، احکام روابط زن و مرد و مسائل اجتماعی، قم: دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، چاپ دوازدهم، ۱۳۷۳.
۲۶. میرخانی، عزت السادات، رویکردی نوین در روابط خانواده، تهران: سفیر صبح، چاپ اول، ۱۳۸۰.

۲۷. نصیرالدین، امیر صادقی، طب‌الرضا (طب و بهداشت از امام رضا علیه‌السلام)، تهران: انتشارات فواد، چاپ هفتم، ۱۳۷۰.
۲۸. نوری، حسین بن محمد، مستدرک الوسائل، بیروت: موسسه آل‌البیت علیهم‌السلام لاحیاء التراث، چاپ اول، ۱۴۰۸ق.
۲۹. ویرجینیا، ستیر، آدم سازی در روان شناسی خانواده، ترجمه: بهروز بیرشک، تهران: انتشارات رشد، ۱۹۸۸م.
۳۰. هاروی، مایکل، زوج درمانی، مترجم: احمدی، خدابخش، زوج درمانی، تهران: انتشارات دانژه، چاپ اول، ۱۳۸۸.
۳۱. یزدی، سید محمد کاظم، عروه الوثقی، قم: موسسه النشر الاسلامی، چاپ اول، ۱۴۱۷ق.